

Протокол

Засідання робочої групи Міністерства культури та стратегічних комунікацій України з розробки плану заходів з розвитку на території пам'ятки археології та історії національного значення «Ділянка прибережного міського кварталу середньовічного Києва» на Поштовій площі в м. Києві музейної установи.
(на виконання наказу МКІП від 03.06.2024 №394, зі змінами згідно наказу МКСК від 18.09.2024 №655)

м. Київ

24.12.2024

Присутні: Бондар А., Моріна А., Никоряк О., Осінчук Т., Білецький В., Рутковська О., Копил М., Шершньов О.

Запрошені: Беляєв С., Яремаченко Н.

Відсутні з поважних причин: Бондар Г., Вітренко О., Черногор В., Івакін В., Галімов А., Салабай М, Остапенко М., Соловйова М., Слюсаренко Ю.

Голова робочої групи: Бондар А.

Секретар: Копил М.

Питання порядку денного:

1. Підведення підсумків діяльності робочої групи у 2024 році. Хронологія подій та оцінка поточного стану завершення реконструкції транспортної розв'язки на Поштовій площі та створення музейної установи. Підсумкова інформація щодо наукових висновків стосовно пам'яток та існуючої забудови в безпосередній близькості до недобудованого об'єкту.
2. Інформування про стан збереження колекції, представлення наявних пропозицій по збереженню пам'ятки та результатів діяльності «Музею однієї нації на Поштовій площі».
3. Обговорення складу та змісту запланованих МКСК до розробки проектів підзаконних нормативно-правових актів стосовно вирішення майнових питань, використання, управління та музеєфікації пам'яток археології.
4. Різне.

До питання 1 Порядку денного:

В. Білецьким було продемонстровано презентацію стосовно хронології прийняття рішень та містобудівних перетворень на Поштовій площі, акцентував увагу на тому, що Міністерство культури України із самого початку було залучене до процесу збереження пам'ятки. Білецьким В. були продемонстровані проектні рішення по Поштовій площі, зокрема креслення підземного простору музею, данні по геології, проект свайного поля. Також було акцентовано увагу на результатах діяльності «Музею однієї нації на Поштовій площі», від громадської ініціативи до здобутків самостійної юридичної особи та підтримки її діяльності на національному і міжнародному рівнях. Окрім того, під час презентації поінформовано, що містобудівні умови та обмеження на будівництво ТРЦ були відмінені в судовому порядку і про те, що розслідуванням прокуратури доведений факт самочинного будівництва на землях історико-культурного

призначення без відведення земельної ділянки. Існуючий об'єкт незавершеного будівництва споруджувався забудовником з використанням дренажної системи поч. ХХ ст. для прокладення інженерних комунікацій.

Рутковською О. було повідомлено, що після перших двох засідань робочої групи був проведений аналіз стану реалізації рішень пов'язаних з визначним місцем – пам'яткою археології та історії національного значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва» за період 2005-2024 рр. Вказані висновки доступні для роботи членів робочої групи.

Моріною А. окремо було зауважено на геополітичній важливості збереження пам'ятки археології та історії національного значення на Поштової площі, що пов'язана із подіями Володимирового хрещення 988 р. та фактах, які вказують на свідому протидію цьому питанню з боку колишнього забудовника та чиновників від місцевої влади.

Рутковською О. було повідомлено, що на одному з попередніх засідань були присутні представники Інституту будівельних конструкцій, Київського метрополітену, Спеціального управління протизсувних підземних робіт та на сьогодні відсутні відповіді від КМДА щодо результатів обстеження конструкцій.

На питання Бондар А. щодо результатів звернень до КДМА та Департаменту охорони культурної спадщини КМДА було поінформовано, що станом на дату засідання відповідна інформація не надходила.

За результатами розгляду питання 1 Порядку денного вирішили підвести підсумки поточної ситуації та наголошено на необхідності ініціювання зустрічі з представниками КМДА.

На додаток до вище вказаного Білецьким В. було поінформовано, що замовник будівництва КП «Дирекція з будівництва шляхово-транспортних споруд» здав I чергу реконструкції транспортної розв'язки на Поштової площі, а саме – транспортну розв'язку в експлуатацію служб КМДА.

До питання 2 порядку денного

Рутковською О. було поінформовано, що археологічні дослідження на Поштової площі проводились в період з 2014 по 2016 роки, а дозвіл від міністерства був отриманий у 2015 році. Об'єкт відритий до рівня XI ст., кількість знахідок нараховує кілька тисяч одиниць зберігання. Відповідно до інформації, наданої Івкіним В., як головою комісії з ліквідації Центру археології м. Києва що проводив рятувні роботи на пам'ятці, знахідки проходили камеральну обробку та атрибуцію та зберігаються у фондах Інституту археології НАН України. Існує практика подальшої передачі від Інституту археології НАНУ на постійне зберігання в музейні заклади по акту прийому-передачі.

Осінчук Т. була зроблена доповідь по результатам дослідження та розробки технології консервації археологічної деревини Пам'ятки на Поштової площі. Зокрема, в червні 2021 року Центром консервації предметів археології м. Києва комісійно відібрані зразки, проведені аналізи, методом інфрачервоного дослідження визначено вид деревини (листяні породи), стан вологості, яку необхідно підтримувати, розроблена методика консервації, методика розглянуто на Науково-методичній раді Центру консервації предметів археології м. Києва.

Розроблено протокол консервації, розпочато підготовку та визначено необхідність проведення радіаційної обробки. Наголошено, що Центр готовий прийняти об'єкт на проведення комплексу консерваційних робіт. (Детальніше в додатку до протоколу)

На питання Бондар А. чи є розуміння кількості об'єктів з вологої деревини, які необхідно консервувати поінформовано, що це має бути визначено у відповідності до проекту музеєфікації.

Рутковською О. також повідомлено, що предметом охорони Пам'ятки є культурний шар, стратиграфія та різночасові наземні дерев'яні об'єкти, з яких відібрані зразки для аналізу та технології консервації. Окремо наголошено, що за офіційним зверненням Музею однієї нації на Поштовій площі досягнуто можливості застосування передових технологій з оцифрування наземної частини Пам'ятки. На сьогодні проведено та отримано результати 3D лазерного сканування. Також необхідне залучення георадарного сканування та інших неінвазивних технологій для дослідження культурного шару Пам'ятки.

До пункту 3 Порядку денного

Констатуючи, що всі пам'ятки археології є власністю держави відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини», держава на сьогодні реалізує це право через МКСК та облдержадміністрації. З метою реалізації цього права на сьогодні існує необхідність внесення змін до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» та розробки ряду підзаконних нормативно-правових актів, зокрема Порядку проведення археологічних досліджень та Порядку визначення режиму використання пам'яток щодо використання, управління, музеєфікації пам'яток археології. Зі складом та змістом вказаних підзаконних актів О.Рутковська ознайомила членів та учасників засідання робочої групи та поінформувала, що вказані проекти документів мають бути в плані роботи МКСК на 2025 рік.

До пункту 4 Порядку денного

Шершньовим О. запропоновано враховувати наявність конфлікту інвестора та держави та запропоновано розглянути можливість залучення представників міжнародних організацій. Зокрема, враховуючи цікавість представників американської сторони, а саме, Американського університету в Києві, розглянути питання збереження пам'ятки та розвитку музею у комплексі із міжнародними проектами, зокрема відкриття тематичних бібліотек, наприклад громадську бібліотеку, обговорити це питання з усіма зацікавленими сторонами та опрацювати можливість отримати міжнародну допомогу США.

Білецьким В. підтверджено цікавість міжнародних компаній до вказаного об'єкту, зокрема, - компанії «Marwin».

Бондар А. визначила порядок денний робочого засідання вважати вичерпаним. Наступне засідання провести в останній декаді січня 2025 року. До цього терміну максимально зібрати інформацію та надати рішення стосовно поставлених вище питань.

Вирішили:

1. Звернутись до Американського університету в Києві стосовно залучення американської сторони до питання розвитку музею на Пам'ятці.
2. Зібрати пропозиції стосовно запропонованих змін до законодавства.
3. Проконтролювати огляд Пам'ятки в порядку моніторингу Департаменту охорони культурної спадщини м. Києва та сформувати перелік необхідних досліджень, які потрібно провести на пам'ятці.
4. Опрацювати стратегію музеєфікації та розвитку Пам'ятки на Поштовій площі.

Голова Робочої Групи – Заступник Міністра
з питань цифрового розвитку,
цифрових трансформацій
і цифровізації

Анастасія БОНДАР

Секретар

Михайло КОПИЛ